

T. Ágoston László

Arany betűk a kartonlapon

Az első pap, akivel dolgom akadt, Szőnyeghy Sándor bácsi volt. Ő öntötte a keresztvizet a homlokomra valamikor 1942 őszén a tassi református templomban. Erről a találkozásról csak neki maradhattak emlékei, meg a család idősebb tagjainak, hiszen én abban az időben még az emberi lét legelemibb kihívásaival küzdöttem, lévén néhány hetes, vagy tán hónapos. Aztán egy légópince fából eszkábált emeletes priccse tolakszik elő ifjúkori ködös emlékeim aljáról. Attila barátommal — aki akkor lehetett négyéves, én meg kettő — ültünk a felső priccsen, egy szürke lópokrócon és főtt kukoricát szemeztünk a fából faragott nyuszi puttonyából. Nagyon álmos lehettem, mert alig találtam a számat, s a fehér kukoricaszemek egy része végiggurult a fekete-fehér pepita flanelingemen.

Odakint nagyon dübörgött, meg füttyült valami, mindig fölriadtam rá. Nagyanyám mesélte évekkel később, hogy akkor vonult át a falun a front. Az oroszok a szőlőhegyen ásták be az ágyúikat, a németek meg a Dunánál. Valahol a paplak közelében is becsapódott egy akna, isteni csoda volt, hogy nem omlott ránk a pince. Ott szorongott a fél falu, mert a Sándor bácsi pincéje volt a legbiztonságosabb. Nekünk meg még pricc is jutott, mert rokonunk volt a tisztelendő úr. Így aztán amikor elkezdtek lőni, vagy jelezte a rádió a légiriadót, anyám, meg nagyanyám gyorsan beleraktak a ruháskosárba, és szaladtak velem a Sándor bácsi pincéjébe.

Eltelt néhány év, és az iskolában a papné lett a tanítóm. Kevés mosolyú, szigorú asszony volt, hamar rájárt a keze a körmösökre. Nekem ugyan nem volt túl sok bajom vele, mégsem rajongtam érte, mert a rokonság ürügyén minden lépésemről beszámolt anyámnak. Így aztán néha még olyankor is táncot járt a hátsó fertályomon a fakanál, amikor más gyerek megúsza a körmöst.

Sándor bácsi eleinte bejárt az iskolába hittant tanítani. Jócskán benne lehetett már a korban, mert bottal járt, és gyakran panaszkodott, hogy fáj a lába. Aztán el is maradtak a hittanórák, a parókiába jártunk vasárnapi iskolába. Hosszú padokon ültünk egy nagyablakos szobában, és a szemközti falat teljesen beborította egy hatalmas szekrény, ami telistele volt könyvekkel. Megengedte, hogy nézegessük őket, sőt, aki megígérte, hogy nagyon vigyáz rá, haza is vihette elolvasni.

Tavasszal, amikor már melegen sütött a nap, kiültünk a verandára, ott tartotta a vasárnapi iskolát. Ezt nagyon szerettük, mert volt az udvaron egy kis ház — mosókonyha, vagy efféle — és annak a kéményén fészkeltek a gólyák. Olyan hangosan tudtak kelepelni, hogy még a falu végéig is elhallatszott a hangjuk. Minden évben voltak kiscigolyák is. Ott próbálgatták a szárnyukat a háztetőn. Soha, senki nem bántotta őket. Vissza is jöttek minden tavasszal.

Aztán Sándor bácsit nyugdíjba küldték. Csak vasárnaponként láttuk a templomban. Ott ült a szószék mellett az első sorban. De idővel az új pap is bácsi, Lajos bácsi lett a számomra, mert a fia két évvel volt idősebb nálam, s hamar összebarátkoztunk. Nyáron együtt jártunk a Dunára fürödni, s vasárnap délutánonként a betonúton, a temető, meg a dömsödi nagyhíd között sétálgatva próbáltuk megváltani a világot. Olykor négyen-öten is összejöttünk, s mondtuk, mondtuk a világmegváltó ötleteinket. Szerencsére rajtunk kívül senki se hallotta, mert éppenséggel lett volna benne mit kifogásolnia a hatóságnak. Akkor még diatban volt a lefüggönyözött autóval való éjszakai látogatás.

Lajos bácsi készített föl a konfirmációra, s tőle kaptam az első úrvacsorát. És az áldás mellé egy kis fekete kartontáblát, melyen ez állt arany betűkkel: „*Hű az Isten*”. Sokáig ott függött az ágyam fölött. Esténként mindig megigazítottam, nehogy ferdén álljon, és hittem, hogy nem véletlenül került az én ágyam fölé.

Aztán zűrzavaros évek jöttek, nem nagyon illett emlegetni az Isten nevét. Írni is legföljebb kis betűvel, s tagadni, hogy bármi közünk lenne hozzá. Bevonultunk hát a legbelső szobánkba, s titkon, hang nélkül beszélünk Vele. A templomot csak kívülről csodáltuk, s dicsértük mint építészeti ritkaságot. Elárultuk Őt, mint hajdan a jeruzsálemiek? Igen, de közben vártuk a csodát, és azzal ámitottuk egymást, hogy Ő teremtette ingatagnak az emberi fajt. Vasat gyűjtöttünk a gyárudvaron, s kommunista szombatnak neveztük. Hétfégeken a telekre jártunk füvet nyírni, zöldséget kapálni, és azt mondtuk rá, frigider szocializmus. Költöttünk faluból városba, albérletből beton kaszliba, s közben a tucatnyiból valamelyikben elkallódott az ágyam fölül a kis kartontábla. Szinte észre se vettem, hiszen a régi ágy is elveszett, s a táblácskán rég megkoptak már az arany betűk.

A fiam homlokát nem tartottuk keresztvíz alá. Vörös nyakkendő s úttörők énekeltek a névadóján. Ez volt az új divat. Hanem amikor beíratuk az iskolába, megkérdezte valaki, nem akarjuk-e beírni hittanra is? „Mért ne?” — mondta a néjem. Igen ám, de nincs keresztlevél. És ekkor jött egy újabb pap, a Gyula bácsi. Igaz, ő már csak a fiamnak volt bácsi, nekem inkább „bátyám uram”. Megkeresztelte, s a kezébe adta a Bibliát, hogy eldönthesse, kit akar követni. Az évek teltek, elnehezült kezünkben a hétfégi kapanyél. Egyre jobban esett megpihenni vasárnaponként a templom fehérre meszelt falai közt.

Az új papunk fiatal ember. Korát tekintve akár a fiam is lehetne. Kirándulni viszi a srácokat, bicikli- meg vízitúrákat szervez nekik. Úgy beszél hozzájuk, mintha a barátjuk lenne. Nem szereti, ha nagytiszteletű úrnak szólítják csupán azért, mert így szokás, és az elődjének is ez volt a titulusa. A korosztálybeliek a keresztneven emlegetik. Az idősebbek meg csak úgy, hogy „a mi papunk”.

Elmeséltem neki a konfirmációkor kapott kis kartontábla történetét. Rám nézett, bólintott, s csak annyit mondott: „úgy látom, mégse vészett el, csak formát váltott”. Azóta tegeződünk. Nem is emlékszem, hogyan történt, valahogy így alakult...

Amikor az úrvacsoránál kezembe adja a falat kenyeret, rám bólint, én viszonozom. A kehelynél egymás szemébe mosolygunk. Ő még csak hiszi, én már egy élet tapasztalatából tudom az arany betűk igazságát.